

Högsta domstolen
Box 2066
103 12 STOCKHOLM

A B ./. riksåklagaren ang. grovt bokföringsbrott m.m.

(Hovrätten för Västra Sveriges dom den 14 februari 2013 i mål B 3569-12)

Högsta domstolen har förordnat att riksåklagaren ska svara skriftligen på A B:s överklagande. Svaret ska avse frågan om det tagits ut skattetillägg och – om så är fallet – vilken betydelse detta har i målet.

Inställning

A B har påförts skattetillägg innan åtal väcktes i målet. Enligt min mening saknar emellertid detta förhållande betydelse. Jag anser således inte att det finns skäl att meddela prövningstillstånd.

Bakgrund

Hovrättens dom

Hovrätten har dömt A B för grovt bokföringsbrott till 8 månaders fängelse. A B meddelades också näringsförbud för en tid av tre år. Åtalet mot A B väcktes den 23 november 2011.

Hovrättens dom avser att A B under tiden januari 2008 – mars 2010 uppsåtligt åsidosatt sin bokföringsskyldighet genom att inte löpande bokföra alla affärshändelser i sin enskilda näringsverksamhet. A B har undanhållit cirka 1,9 miljoner kr genom att inte registrera dem i verksamhetens kassaregister. A B har för den aktuella perioden även underlåtit att bevara kontrollremсор, som är bokföringsmaterial. Dessutom saknas den systemdokumentation och behandlingshistorik som föreskrivs i bokföringslagen.

Beslutade skattetillägg

Skatteverket har i omprövningsbeslut den 6 oktober 2011 beslutat att påföra A B skattetillägg med 64 401 kr avseende taxeringsår 2009 och 84 949 kr avseende taxeringsår 2010. (Se bilagor Skatteverkets svar till riksåklagaren 2013-06-26 och omprövningsbeslut)

Grunder

Högsta domstolens beslut den 11 juni 2013

Högsta domstolen har i ett beslut den 11 juni 2013 ändrat praxis avseende möjligheten att dömas för skattebrott om en och samma person tidigare ålagts skattetillägg (mål B 4946-12).

Skattetillägg och ansvar för skattebrott som baserar sig på en och samma deklara-tionsuppgift måste enligt Högsta domstolen anses grundade på samma fak-tiska omständigheter, nämligen de konkreta handlingar som innebär att en orikt-ig uppgift lämnas i skattebrottslagens respektive skatteförfarandelagens me-ning. Den svenska regleringen med skattebrott och skattetillägg i två olika för-faranden mot en och samma person är därför oförenlig med rätten att inte bli lagförd eller straffad två gånger för samma brott enligt artikel 4 i Europakon-ventionens sjunde tilläggsprotokoll och artikel 50 i EU:s rättighetsstadga.

Enligt Högsta domstolen hindrar däremot inte förbuden mot dubbla förfaranden och straff enligt tilläggsprotokollet och enligt rättighetsstadgan åtal och dom för bokföringsbrott av det skälet att skattetillägg har tagits ut. Även om ett bokföringsbrott på olika sätt kan ha samband med ett oriktigt uppgiftslämnande av betydelse för beskattningen, kan med tillämpning av Europadomstolens hit-tillsvarande praxis de konkreta fakta som ligger till grund för ett bokförings-brott normalt inte anses oupplösligt förbundna till tid och rum med de fakta som läggs till grund för ett skattetillägg.

Min bedömning

A B har, före åtalet väcktes för grovt bokföringsbrott, påförts skattetillägg. A B har i sitt överklagande angett att skatteprocessen och brottmålsprocessen rör identiska fakta eller i vart fall fakta som är väsentligen desamma. Det torde därför, enligt A B, med hänsyn till principen om lis pendens ha förelegat hinder för att anhängiggöra talan i allmän domstol, vilken således borde ha avvisats.

Jag delar A B uppfattning att det i huvudsak är samma brister som ligger till grund för såväl skattetillägget som för bokföringsbrottet, men jag anser inte att det är frågan om samma gärning eller att det är samma faktiska omständigheter som åberopas mot A B i de båda processerna.

Bokföringsbrott begås genom åsidosättande av den bokföringsskyldighet som föreligger enligt bokföringslagen. Ett åsidosättande av bokföringsskyldigheten kan inte ligga till grund för att påföra skattetillägg.

Vid en jämförelse med skattebrott kan konstateras att skattebrott begår den som genom att, på annat sätt än muntligen, uppsåtligen lämnar oriktig uppgift till myndighet eller underlåter att till myndighet lämna deklara-tion, kontrolluppgift

eller annan föreskriven uppgift och därigenom ger upphov till fara för att skatt undandras det allmänna eller felaktigt tillgodoräknas eller återbetalas till honom själv eller annan (2 § skattebrottslagen). Det överensstämmer i allt väsentligt med de faktiska omständigheter som åberopas som grund för skattetillägg. Enligt 49 kap. 4 § första stycket skatteförfarandelagen ska skattetillägg tas ut av den som på något annat sätt än muntligen under förfarandet har lämnat en oriktig uppgift till ledning för egen beskattning eller har lämnat en oriktig uppgift i ett mål om egen beskattning.

Även i de fall där samma oriktiga uppgifter återfinns – eller samma uppgifter utelämnats – i bokföringen som i skattedeklarationen är det frågan om olika faktiska omständigheter. Det framgår av det ovan refererade beslutet av Högsta domstolen. Bokföringsbrottet i det målet avsåg att den tilltalade underlåtit att bokföra tre transaktioner. Det är avseende samma transaktioner som den tilltalade lämnat oriktiga uppgifter i såväl bolagets deklARATIONER som i sin egen inkomstdeklaration och det är dessa oriktiga uppgifter som ligger till grund för skattetilläggen. Högsta domstolen fann trots det nära sambandet mellan de oriktiga uppgifterna inte att det var frågan om samma gärning.

Att A B påförts skattetillägg innan åtalet avseende grovt bokföringsbrott väcktes, saknar enligt min mening betydelse i målet. Jag anser således inte att det finns skäl att meddela prövningstillstånd.

Kerstin Skarp

Katarina Tullstedt

Bilagor:

Skatteverkets svar till riksåklagaren 2013-06-26
Förvaltningsrätten i Göteborgs dom den 5 april 2013 i mål 63 och 65-12 med bilagt omprövningsbeslut

Kopia till:

Ekobrottsmyndigheten, Rättsenheten
Ekobrottsmyndigheten Första ekobrottskammaren i Göteborg (EB-1145-10)
Skatteverket